

Informacja o zasadach i zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz nieodpłatnej mediacji

Osoba uprawniona przed uzyskaniem pomocy składa pisemne oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej, a osoba fizyczna prowadząca jednoosobową działalność gospodarczą dodatkowo składa oświadczenie o niezatrudnianiu innych osób w ciągu ostatniego roku.

Kobietcie w ciąży nieodpłatna pomoc prawna jest udzielana poza kolejnością.

Osobie ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, która nie może stawić się w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej osobiście oraz osobie doświadczającej trudności w komunikowaniu się, nieodpłatna pomoc prawna lub nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, może być udzielone także poza punktem albo za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość.

Osobom, o których mowa powyżej, może być udzielana nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, również przez zorganizowanie wizyty w miejscu zamieszkania tych osób lub w miejscu wyposażonym w urządzenie ułatwiające porozumiewanie się z osobami doświadczającymi trudności w komunikowaniu się, lub w miejscu, w którym zapewnia się możliwość skorzystania z pomocy tłumacza języka migowego, lub w innym miejscu dostosowanym do potrzeb tych osób. W powyższej sytuacji, osoba udzielająca nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadcząca nieodpłatne poradnictwo odbiera bezpośrednio od beneficjenta oświadczenie, w przedmiocie braku możliwości poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej.

Ponadto, osoby ze znaczną niepełnosprawnością ruchową oraz osoby doświadczające trudności w komunikowaniu się, które zgłoszą uzasadnioną potrzebę komunikacji za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość, przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego składają staroście, w formie papierowej lub elektronicznej, oświadczenie w przedmiocie braku możliwości poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej, wraz ze wskazaniem okoliczności to uzasadniających oraz dostępnych tej osobie środków porozumiewania się na odległość. Osoba udzielająca nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadcząca nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, po otrzymaniu od starosty drogą elektroniczną informacji o złożeniu przez osobę uprawnioną oświadczenia oraz danych kontaktowych tej osoby, porozumiewa się z nią w umówionym terminie.

Przed udzieleniem nieodpłatnej pomocy prawnej radca prawny lub adwokat może zażądać od osoby uprawnionej **okazania dokumentu** stwierdzającego tożsamość.

Radca prawny lub adwokat może **z ważnych powodów odmówić** udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej.

Informacje i dane uzyskane w wyniku udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej są chronione i **poufne**.

Zgodnie z ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej:

1. **nieodpłatna pomoc prawna** obejmuje:

- poinformowanie osoby uprawnionej o obowiązującym stanie prawnym i przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach, w tym w związku z toczącym się

postępowaniem przygotowawczym, administracyjnym, sądowym lub sądowno-administracyjnym lub

- wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego, lub
- sporządzenie projektu pisma w sprawach, o których mowa wyżej, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu, lub
- nieodpłatną mediację, lub
- sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądowym lub sądowno-administracyjnym oraz poinformowanie o kosztach postępowania i ryzyku finansowym związanym ze skierowaniem sprawy na drogę sądową.

2. **Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie** obejmuje działania dostosowane do indywidualnej sytuacji osoby uprawnionej, zmierzające do podniesienia świadomości tej osoby o przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach oraz wsparcia w samodzielnym rozwiązywaniu problemu, w tym, w razie potrzeby, sporządzenie wspólnie z osobą uprawnioną planu działania i pomoc w jego realizacji. Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje w szczególności porady dla osób zadłużonych i porady z zakresu spraw mieszkaniowych oraz zabezpieczenia społecznego, jak również nieodpłatną mediację.

3. **Nieodpłatna mediacja** obejmuje:

- poinformowanie osoby uprawnionej o możliwościach skorzystania z polubownych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji oraz korzyściach z tego wynikających;
- przygotowanie projektu umowy o mediację lub wniosku o przeprowadzenie mediacji;
- przygotowanie projektu wniosku o przeprowadzenie postępowania mediacyjnego w sprawie karnej;
- przeprowadzenie mediacji;
- udzielenie pomocy w sporządzeniu do sądu wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem.

Termin wizyty w punkcie można ustalić pod numerem telefonu: **23 657 47 00 wew. 39 w godz. 7³⁰-15³⁰**, przy pomocy adresu e-mail: **npp@zuromin-powiat.pl** lub za pośrednictwem strony internetowej <https://np.ms.gov.pl/zapisy>.

Osoby uprawnione mogą przekazać anonimowo **opinię** o udzielonej im radzie – otrzymanej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczonym nieodpłatnym poradnictwem obywatelskim. Wypełnienie przez osobę uprawnioną odpowiedniego formularza, w tym podanie numeru telefonu w celu zasięgnięcia dalszej opinii, jest dobrowolne. W karcie pomocy nie podaje się danych osobowych osoby uprawnionej, które mogą bezsprzecznie identyfikować osobę. Ponadto, opinia może być przekazywana przez osoby uprawnione poprzez wypełnienie ankiety w miejscu świadczenia pomocy lub przekazywana drogą elektroniczną bezpośrednio do urzędu starostwa powiatowego.

Osoby ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), mogą przekazać opinię o udzielonej pomocy także listownie lub pod wskazanym numerem telefonu. Osoba odbierająca opinię o udzielonej pomocy w formie telefonicznej przedstawia osobie uprawnionej treść pytań zawartych w ankiecie i możliwych do zaznaczenia odpowiedzi, a także zaznacza wybrane przez osobę uprawnioną odpowiedzi.

Nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie przysługują również osobom fizycznym – prowadzącym jednoosobową działalność gospodarczą niezatrudniającym innych osób w ciągu ostatniego roku. Pomoc ta jest pomocą *de minimis*. Podlega zatem regulacjom przewidzianym w ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 708).

Zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej podmiot ubiegający się o pomoc *de minimis* jest zobowiązany do przedstawienia podmiotowi udzielającemu pomocy, wraz z wnioskiem o udzielenie pomocy:

- 1) wszystkich zaświadczeń o pomocy *de minimis* oraz pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie, jakie otrzymał w roku, w którym ubiega się o pomoc, oraz w ciągu 2 poprzedzających go lat podatkowych, albo oświadczenia o wielkości tej pomocy otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie;
- 2) informacji niezbędnych do udzielenia pomocy *de minimis*, dotyczących w szczególności wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz wielkości i przeznaczenia pomocy publicznej otrzymanej w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą, na pokrycie których ma być przeznaczona pomoc *de minimis*.

W zakresie informacji, o którym mowa w art. 37 ust. 1 pkt 2 wnioskodawca przedstawia na formularzu następujące dane: imię i nazwisko albo nazwę, adres miejsca zamieszkania albo adres siedziby; identyfikator gminy, w której wnioskodawca ma miejsce zamieszkania albo siedzibę, numer identyfikacji podatkowej (NIP), formę prawną, wielkość, klasę działalności, w związku z którą wnioskodawca ubiega się o pomoc *de minimis*, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Kwalifikacji Działalności (PKD) (Dz. U. z 2007 r., nr 251, poz. 1885 oraz z 2009 r. nr 59, poz. 489), datę utworzenia, sytuacji ekonomicznej wnioskodawcy, w tym sprawozdanie finansowe za okres 3 ostatnich lat obrotowych, sporządzone zgodnie z przepisami o rachunkowości; prowadzonej działalności gospodarczej, w związku, z którą wnioskodawca ubiega się o pomoc *de minimis*; pomocy otrzymanej w odniesieniu, do tych samych kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą, na pokrycie których ma być przeznaczona pomoc *de minimis* (§ 2 ust. 1 pkt 1 – 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmioty ubiegające się o pomoc *de minimis* (Dz. U. z 2010 r., nr 53 poz. 311).

Ponadto z treści art. 37 ust. 7 wynika, że do czasu przekazania przez podmiot ubiegający się o pomoc zaświadczeń i oświadczeń lub informacji, o których mowa w ust. 1, 2 pomoc nie może być udzielana.

Od 25 września 2024 r. nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie przysługują także osobie chcącej dokonać zgłoszenia naruszenia prawa w rozumieniu ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz.U. z 2024 r., poz. 928). Osoba chcąca dokonać zgłoszenia naruszenia prawa w myśl ustawy o ochronie sygnalistów **NIE SKŁADA OŚWIADCZENIA, ŻE NIE JEST W STANIE PONIEŚĆ KOSZTÓW ODPLATNEJ POMOCY PRAWNEJ.**

Informacje o możliwości skorzystania z polubownych metod rozwiązywania sporów oraz korzyściach z tego wynikających

Pozasądowe metody rozwiązywania sporów – to sposoby wyjścia z konfliktu, bez przenoszenia tego sporu na drogę sądową. Za zgodą obydwu stron neutralna osoba trzecia (niezależna instytucja) — np. mediator, koncyliator albo arbiter — pośredniczy w kontaktach między stronami:

- umożliwia zbliżenie stanowisk stron (np. poprzez mediację),
- proponuje rozwiązanie sporu (np. przez koncyliację),
- rozstrzyga spór między nimi i narzuca rozwiązanie (np. w ramach arbitrażu).

Alternatywne w stosunku do postępowania sądowego sposoby rozwiązywania sporów są zwykle tańsze, szybsze i prostsze. Jest to metoda tańsza, gdyż z reguły nie wiąże się z koniecznością ponoszenia opłat sądowych, wydatków na pełnomocników. Dopiero zatwierdzenie ugody przez Sąd wiąże się z koniecznością uiszczenia opłaty, ale znacznie niższej niż chociażby wpis od pozwu. Rozwiązanie to jest szybsze ze względu na długie terminy rozpatrywania sporów sądowych. Rozwiązywanie sporów w ten sposób jest też prostsze gdyż nie wymaga znajomości procedur sądowych i umiejętności formułowania stanowisk procesowych.

Mediacja to sposób dojścia do porozumienia pomiędzy zwaśnionymi stronami przy pomocy neutralnej osoby trzeciej — mediatora. Strony samodzielnie wypracowują ugodowe, najkorzystniejsze dla nich rozwiązanie. Wybrany przez nich mediator jedynie ułatwia kontakt i wspiera ich w komunikacji — nie ustala kto ma rację i nie narzuca własnych rozwiązań. Korzystanie z mediacji jest dobrowolne – do jej podjęcia konieczna jest zgoda obu stron. Rozwiązanie sporu w ten sposób daje zwaśnionym stronom większą satysfakcję. Ostateczne rozstrzygnięcie jest bowiem wspólnie wypracowane, a nie odgórnie narzucone przez Sąd.

Nieodpłatna mediacja – jest dostępna zarówno w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej, jak również w ramach świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Może być prowadzona pomiędzy stronami dążącymi do polubownego rozwiązania sporu. Stroną inicjującą przeprowadzenie nieodpłatnej mediacji może być wyłącznie osoba uprawniona. Druga strona nie musi być osobą uprawnioną – może to być przedsiębiorca, osoba fizyczna, pracodawca, kontrahent, sąsiad, członek rodziny itp.

Nieodpłatna mediacja obejmuje:

- 1) poinformowanie osoby uprawnionej o możliwościach skorzystania z polubownych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji oraz korzyściach z tego wynikających;
- 2) przygotowanie projektu umowy o mediację lub wniosku o przeprowadzenie mediacji;
- 3) przygotowanie projektu wniosku o przeprowadzenie postępowania mediacyjnego w sprawie karnej;
- 4) przeprowadzenie mediacji;
- 5) udzielenie pomocy w sporządzeniu do sądu wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem.